

Forfatter: Heiberg, Johanne Luise

Titel: Udrag fra Et liv genoplevet i erindringen, Bind I 1812-42

Citation: Heiberg, Johanne Luise: "Et liv genoplevet i erindringen", i Heiberg, Johanne Luise: *Et liv genoplevet i erindringen*, udg. af Niels Birger Wamberg , Gyldendal, 1973-74., s. 69. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibfr01-shoot-idm139849789540848/facsimile.pdf> (tilgået 31. juli 2024)

Anvendt udgave: Et liv genoplevet i erindringen

Ophavsret: Udgiver har den fulde ophavsret.

Dog kan værket gengives i det omfang som det følger af ophavsretsretlige undtagelser om citat, kopiering til privat brug mv. Desuden kan der ske kopiering til undervisningsbrug mv. i det omfang som det følger af aftaler indgået med Copydan og tilsvarende institutioner.

Nogle af værkerne i Arkiv for Dansk Litteratur er dog helt fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit.

Du kan finde hvilke værker fra Arkiv for Dansk Litteratur som er frie i [denne liste](#). Har du spørgsmål til benyttelsen af et værk, kan du kontakte udgiver: [Det Danske Sprog- og Litteraturselskab](#)

som der altid er ved et samlet, ubekendt publikum, er tilintetgjort, og hermed er illusionen forstyrret. Jeg har derfor aldrig kunnet fatte muligheden af at give løsrevne scener tilbedste for venner og bekendte; slige private optrin har altid været mig imod og forekommet mig uværdige – ja, jeg går så vidt at påstå, at det aldrig vil falde en virkelig kunstner med følelse for sin personlige værdighed ind at nedlade sig til dette lefleri, der røber både mangel på blufærdighed og ringeagt for den kunst, hvis udøvelse man har gjort til et alvorligt studium. Min pinlige følelse hin aften var mig derfor en lærdom, som gjorde, at jeg aldrig oftere deltog i slige lege. [Den hele festlighed denne aften var forresten pragtfuld og yderst elegant indrettet. Forsamlingen bestod af alt, hvad der havde nogen anseelse i selskabslivet. Vært og værtinde viste mig en opmærksomhed, der gjorde, at det øvrige selskab fulgte deres eksempel, og hvor meget jeg end af en naturlig beskedenhedsfølelse holdt mig tilbage, da jeg helst ville have været en tavs og ubemærket tilskuende ved den hele fest, så drog man mig dog bestandigt ind i centrum af kredsen. Wulff omtalte mange år efter denne fest og sagde da: »De står altid for mig hin aften i Deres hvide klare kjole om den tynde, slanke figur; De var så bleg, men netop denne bleghed stak forunderligt af mod de andres blussende kinder.« Dette har jeg vist hørt ham sige hundrede gange i årenes løb.]

Kontrasten mellem disse omgangsvener og mit uhyggelige hjem trådte på en skærende måde frem for mig, når jeg trådte ind i vor dagligstue, og overgangen forøgede min melankoli, der nu var større end nogensinde. De ulyksalige scener mellem mine forældre tiltog snarere end aftog. Mit forhold til Herman trykkede mig mere og mere, jo ældre jeg blev. At jeg kom i berøring med så mange mennesker, gjorde ham mistroisk og skinsyg i altid højere grad. Han bebrejdede mig, at jeg intet havde tilovers for ham, at jeg aldrig blev glad, når han kom, og han forlod mig som oftest usigelig bedrøvet. Når han gik, og jeg da, som engang var skik, skulle følge ham ud, havde vi her afskedsscener, som jeg endnu med gysen genkalder i min erindring. Grædende styrrede han for det meste bort, og grædende gik jeg ind og satte mig i mit triste hul, hvor jeg hundrede gange om dagen ønskede mig daden. Jeg faldt nu hen i en sådan sløvhed og ligegyldighed, at

det næsten var umuligt at få mig til at klæde mig på; indhyllet i et stort sjal satte jeg mig hen og grublede over mine ulykkelige forhold, uden at jeg øjnede muligheden af, at dette nogensinde kunne blive anderledes.

[Lige overfor os i Pilestræde boede en købmand, på hvis kontor der sad et ungt menneske med et mørkt og trist udseende; når jeg da, indhyllet i mit sjal, satte mig ved vinduet og så over på denne unge bedrøvede mand, tænkte jeg tit: »Vi to stakler har det ikke godt!« Hver morgen gik jeg min vante gang til danseskolen med min søster, i angst for hende og hendes sygdom; ved enhver uventet bevægelse af hende gøs det i mig, thi jeg troede straks, det var forløbere til det rædsomme slag, som desværre indfandt sig hyppigere, jo ældre hun blev. Underligt var det, at medens jeg her hver morgen gik min sørgelige gang, nedtrykt på legeme og sjæl, negligerende mit ydre, med øjnene fæstede på brostenene, sad der en mand oppe i et hus i Pilestræde nær ved vor bolig – dette har jeg mange år efter erfaret af en læge, som var min ven – hver morgen i sit vindue for at se mig gå forbi, og som led i den grad af en heftig lidenskab for mig unge barn, at min ven, som var læge hos ham og hans fortrolige i denne sag, havde sin fulde hyre med at stille ham til ro; og hver dag måtte han gå til ham for at tale med ham om mig og de planer, som han lagde for at vinde mig, og som han atter forkastede. »Ofte, når jeg om formiddagen besøgte ham,« fortalte min ven, »var han i en tilstand, som grænsede til vanvid. De ved ikke,« lagde han til, »hvad jeg har lidt med denne min begavede ven for Deres skyld. Jeg kunne ikke få ham til at spise, ikke til at drikke, ikke til at klæde sig på, endstige til at udføre de forretninger, der pålød ham som embedsmand. En dag,« fortsatte han videre, »da han var i en tilstand, som virkelig i høj grad foruroligede mig, fik jeg med utrolig nøje og egen opofrelse lokket ham til at køre ud med mig i skoven, håbende at luften skulle gøre et velgørende indtryk på ham; og mit håb slog for så vidt heller ikke fejl; styrket og opmuntret kørte han atter hjemad med mig; da ville hans og min onde skæbne, at vi netop skulle møde Dem, der kom kørende med Deres saskende og Herman, og nu var alt tabt. Det rygte, der gik, at De var forlovet med denne mand, som han nu så Dem køre med, gjorde ham rent rasende, han kom hjem i en ulykkelig sjæls-